
Aika 22.09.2025, klo 16:30

Paikka Tietotie 2, aula

Käsiteltävät asiat

§ 170 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

§ 171 Pöytäkirjan tarkastus

§ 172 Ajankohtaiset asiat

§ 173 Valtuustoaloite 2/2025; Hämeenkyrö mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin

§ 174 Rakennusjärjestyksen muutos 1.1.2025 alkaen; työryhmän nimeäminen (valtuustokausi 2025-2029)

§ 175 Taloussuunnitelma 2025, muutostalousarvio 2/2025

§ 176 Tuloveroprosentti 2026

§ 177 Kiinteistöveroprosentit 2026

§ 178 Elinkeinopoliittinen työryhmä (ELPO) 2025-2029

§ 179 Vastaukset arviointikertomukseen 2024

§ 180 Osavuosisikatsaus 2025

§ 181 Lausunto; Hämeenlinnan hallinto-oikeus Di 1787/03.04.04.04.10/2025

§ 182 Viranhaltijoiden päätösluettelot ja toimielinten pöytäkirjat

§ 183 Otto-oikeuspykälä

§ 184 Ilmoitusasiat

Osallistujat

Esa Järvenpää, puheenjohtaja
Timo Mäkelä, 1. varapuheenjohtaja
Rauno Mäki, 2. varapuheenjohtaja
Tiina Paloranta, sihteeri
Eeva Harhala
Pirjo Järvensivu
Tanja Lahti
Mirka Löf
Viljo Paavola
Katariina Pylsy
Pasi Eloranta
Kirsi Parhankangas
Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja
Tarja Soukko

§ 170

Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hallintosääntö 4 §: Kokouskutsu lähetetään jäsenille ja muille, joilla on läsnäolo-oikeus ja -velvollisuus, viimeistään neljä päivää ennen kokousta. Esityslista julkaistaan kunnan verkkosivuilla.

Toimielin on päätösvaltainen, kun enemmän kuin puolet jäsenistä on läsnä (Kuntalaki 103 §).

Ehdotus

Todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

Hyväksytään asialistalle §:t: 170-184.

§ 171

Pöytäkirjan tarkastus

Hallintosääntö 16 §: Pöytäkirja tarkastetaan ensisijaisesti sähköisesti.

Hallitus valitsee kaksi pöytäkirjan tarkastajaa.

Ehdotus

Pöytäkirjan tarkastajiksi valitaan Katariina Pylsy ja Mirka Löf.

§ 172

Ajankohtaiset asiat

Kunnanjohtaja selostaa ajankohtaisia valmistelussa olevia asioita.

Ehdotus

Hallitus saa tiedokseen kunnanjohtajan kertomat ajankohtaiset asiat.

Sivistyslautakunta, § 84, 10.09.2025

Kunnanhallitus, § 173, 22.09.2025

§ 173

Valtuustoaloite 2/2025; Hämeenkyrö mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin

HMKDno-2025-204

Sivistyslautakunta, 10.09.2025, § 84

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuomo Kallio, hyvinvointikoordinaattori, tuomo.kallio@hameenkyro.fi

Valtuuston kokouksessa 28.4.2025 Vihreiden ja Vasemmistoliiton valtuustoryhmät sekä 5 muuta allekirjoittajaa jättivät seuraavansisältöisen valtuustoaloitteen:

"Valtuustoaloite Hämeenkyrön hakemiseksi mukaan UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta - mallin avulla Hämeenkyrö varmistaa sen, että lapsen oikeudet toteutuvat mahdollisimman hyvin jokaisen lapsen arjessa. Malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen.

Kunnan tehtävänä on yhdenvertaisuuden, tasa-arvon sekä hyvinvoinnin edistäminen. Kunnassamme vahvistetaan lasten ja nuorten osallisuutta muun muassa nuorisovaltuuston ja lasten parlamentin kautta ja kunnanvaltuustossa tehdyn aiemman aloitteen myötä päätöksenteossa tullaan jatkossa ottamaan huomioon lapsivaikutusten arviointi. On ollut ilo huomata, että Hämeenkyrössä on tänä lukuvuonna toiminut kunnan historian ensimmäinen lasten parlamentti. Olemme siis Hämeenkyrössä tekemässä jo oikeanlaisia asioita lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja äänen eteen. Haluamme Hämeenkyrön olevan mahdollisimman hyvä paikka syntyä, elää, kehittyä ja kasvaa aikuiseksi. Yksi kuntamme kuntastrategian kolmesta päämäärästä on tarjota hyvä kasvun ja oppimisen ympäristö.

Vuonna 2025 lapsiystävällisyyttään kehittää UNICEFin tuella jo 59 kuntaa. Malli tavoittaa 55 prosenttia Suomessa asuvista lapsista. Lähikunnista lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen on saanut muun muassa Ylöjärvi, Kangasala, Nokia, Lempäälä ja Tampere. Me allekirjoittaneet ajatteleme, että nyt on Hämeenkyrön vuoro ja aika.

Hakeutuminen mukaan Unicefin Lapsiystävällinen kunta -malliin tukee Hämeenkyrön kunnan hyvinvointityötä, edistää poikkihallinnollista yhteistyötä lasten hyväksi ja lisää Hämeenkyrön vetovoimatekijöitä lapsiystävällisenä kuntana asua ja elää. Mukaan hakeutuminen edellyttää, että Hämeenkyrö tekee selvityksen siitä miten lapset tällä hetkellä huomioidaan eri hallintoprosesseissa ja tekee toimintasuunnitelman jonkin osa-alueen kehittämiseksi lapset paremmin huomioivaksi. Nykytilanteen arvioinnin ja tarvittavan kehitystyön jälkeen Hämeenkyrö voi hakea UNICEFiltä Lapsiystävällinen kunta -tunnustusta. Tunnustuksen saavutettuaan Hämeenkyrön työ lapsiystävällisyyteen ei suinkaan ole valmis, vaan kunta sitoutuu jatkamaan kehittämistä. Lapsiystävällisessä kunnassa lapsen oikeudet toteutuvat jokaisen alle 18-vuotiaan arjessa.

Käytännössä tämä tarkoittaa esimerkiksi sitä, että

kunta edistää lapsen oikeuksia kunnan päätöksenteossa, hallinnossa ja palveluissa.

- # YK:n lapsen oikeuksien sopimus ohjaa lapsi- ja nuorisopolitiikkaa.
- # Lasten ja nuorten tietämys omasta arjestaan ja lapsivaikutusten arviointi vaikuttavat kunnan päätöksentekoon.
- # Lapsen oikeus riittävään osuuteen yhteiskunnan voimavaroista näkyy kunnan talousarviossa.
- # Lapset ovat tasa-arvoisia kunnan asukkaita.
- # Lapset suunnittelevat, arvioivat ja kehittävät palveluita.
- # Jokaisella lapsella on yhdenvertaiset mahdollisuudet osallistua.
- # Lapset ja aikuiset saavat tietoa lapsen oikeuksista.
- # Lapset ja nuoret rohkaistuvat toimimaan kansalaisyhteiskunnassa ja kokevat itsensä lähiyhteisön arvokkaiksi jäseniksi.

Me allekirjoittaneet valtuutetut ja/tai valtuustoryhmät esitämme, että Hämeenkyrö päättää tehdä tarkemman selvityksen Lapsiystävällinen kunta -tunnustukseen tähtäävän prosessin käynnistämisestä Hämeenkyrössä yhteistyössä Suomen Unicef ry:n kanssa ja Hämeenkyrö hakee UNICEFin Lapsiystävällinen kunta toimintamalliin mukaan seuraavassa mahdollisessa Lapsiystävällinen kunta haussa. Hakuaika on usein vuosittain maaliskuusta eteenpäin.

Lisätietoa mallista ja hakeutumisesta löytyy osoitteesta:

<https://www.unicef.fi/unicef/tyomme-suomessa/lapsiystavallinen-kunta-projektiesittely/>

Liittyviä käsitteitä: Lapsivaikutusten arviointi

https://thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/johtamisen_tueksi/miten_arvioida_lapsivaikutusten_arviointi

<https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus/lapsivaikutusten-arviointi/>

Lasten oikeuksien sopimus

<https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus/>

Hämeenkyrössä 28.4.2025

Hämeenkyrön Vihreä valtuustoryhmä

Hämeenkyrön Vasemmistoliiton valtuustoryhmä

Suvi Järvenpää

Eeva Harhala

Johanna Leppänen

Kati Seppä

Jukka Paavola"

Aloite on osoitettu sivistyslautakunnalle, joka vastaa varhaiskasvatuksen, esi- ja perusopetuksen, lukiokoulutuksen ja vapaa-aikapalveluiden järjestämisestä, kehittämisestä ja arvioinnista, sekä hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen koordinaatiosta (hallintosääntö 104 §).

Lapsiystävällinen kunta -malli perustuu YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen ja UNICEFin kansainväliseen Child Friendly Cities -malliin. Pirkanmaalla Lapsiystävällistä kunta- mallia toteuttavat Nokia, Lempäälä, Tampere, Vesilahti, Kangasala ja Ylöjärvi. Malli on työväline, jonka avulla kunta pystyy kartoittamaan ja tunnistamaan lapsen oikeuksien toteutumisen sekä siihen liittyvät kehittämiskohteet. Mallilla tavoitellaan rakenteellisia muutoksia kunnan toiminnassa. UNICEF tukee mukana olevia kuntia muun muassa kouluttamalla, vertaistuellä, koordinaatiolla, työvälineinä ja yhteisellä digialustalla.

UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeminen tapahtuu vaiheittain UNICEFin ohjeistuksen ja työvaiheiden mukaisesti. Työvaiheet ovat:

1. Malliin hakeminen
2. Lapsen oikeuksiin tutustuminen
3. Nykytilan kartoitus
4. Tavoitteet ja toimintasuunnitelma
5. Seuranta, arviointi ja tunnustus

Kun Lapsiystävällinen kunta -työn aloituksesta on kulunut kaksi tai neljä vuotta, UNICEF voi myöntää kunnalle Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, mikäli työ on edennyt mallin kriteerien mukaan; toimintasuunnitelman toteutuminen, lasten aito osallisuus kehittämistyössä ja kehittämistyön jatkuvuus. Pirkanmaan kunnista Nokia, Lempäälä, Vesilahti ja Tampere ovat saaneet tunnustuksen. Tunnustus myönnetään kahdeksi tai neljäksi vuodeksi kerrallaan.

Lapsiystävällinen kunta -mallin hakeminen on maksutonta. Kuluja malliin hakeutumisesta aiheutuu työntekijäresurssista. Malliin hakeminen edellyttää, että kehittämistyö ulottuu laajasti kunnan eri toimialoille, työtä koordinoi riittävästi resursoitu Lapsiystävällinen kunta -koordinaattori ja -koordinaatioryhmä. Yleisesti mallia käyttävissä kunnissa resurssina on yksi koordinaattori 40 % - 100 % työajalla sekä monialainen kehittämistyöryhmä, joka useimmiten on kunnassa jo toimiva lasten ja nuorten hyvinvointityöryhmä. Työn alussa ensimmäisen kahden-neljän vuoden aikana työpanosta vaaditaan eniten ja Pirkanmaan mallissa olevien kuntien kokemuksen mukaan vähintään 60 % työpanos on välttämätön.

Lasten ja nuorten pahoinvointi, sekä siihen linkittyvät ilmiöt kuten päihteiden käyttö, kiusaaminen ja mielenterveyden haasteet ovat sekä valtakunnallisesti että paikallisesti Hämeenkyrössä tiedostettu ilmiö. Valtaosa sivistyspalveluiden tuottamista palveluista on suunnattu lapsille ja nuorille. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin tilannetta seurataan ja toiminnan kehittämistä tehdään Hämeenkyrössä tarkasti. Arkityön lisäksi esimerkiksi poikkihallinnolliset hyvinvointiryhmä sekä perhekeskuksen ja opiskeluhuollon ohjausryhmät toimivat väylinä lasten ja nuorten elinolojen parantamisessa.

Lasten ja nuorten hyvinvointia ja osallisuutta on kehitetty Hämeenkyrössä pitkäaikaisesti ja määrätietoisesti. Valtuustokaudella 2021–2025 käynnistettiin lasten parlamentin toiminta, jonka toimintaan pääsivät mukaan myös esi- ja alkuopetus. Yhdessä vuodesta 1996 toimineen nuorisovaltuuston sekä jokaiselta koululta löytyvien oppilaskuntien kanssa nuorten kuuleminen ja osallisuus saadaan Hämeenkyrössä toteutettua kattavasti. Lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen on kohdennettu henkilöstöresurssia sekä hankkeiden että perustoiminnan kehittämisen kautta, esimerkiksi vapaa-aikapalveluiden henkilöstöresursseilla ja hankkeilla, sekä varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen ohjaajaresursseilla ja erityisopetuksella.

Lain sosiaali- ja terveyden huollon järjestämisestä 6 § mukaisesti Hämeenkyrö seuraa kuntalaisten elinoloja, hyvinvointia ja terveyttä väestöryhmittäin, toteuttaen toimenpiteitä tietoon perustuen sekä raportoi siitä valtuustolle vuosittain. Kokonaisvaltainen lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen huomioidaan sekä laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2021–2025 että valmistelussa olevassa laajassa hyvinvointisuunnitelmassa 2025–2029.

Hämeenkyrön nuorisovaltuusto keskusteli UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -mallista sekä siihen liittymisestä kokouksessaan 12.8.2025. Nuorisovaltuusto pitää tärkeänä, että lasten ja nuorten hyvinvointiin kiinnitetään huomiota riippumatta toimintamalliin liittymisestä. Nuorisovaltuusto kokee, että Hämeenkyrössä lasten ja nuorten palveluita on pystytty ja pystytään kehittämään Hämeenkyröön sopivaksi jo nykyisellään. Malliin liittyminen ja siihen resurssointi lisäisi positiivisia vaikutuksia varmasti edelleen. Nuorisovaltuusto ymmärtää tiukan taloudellisen tilanteen ja toivoo resurssien kohdentamista nykyisten palveluiden pysyvyyteen uusien hallinnollisten töiden sijaan.

Kuten valtuustoaloitteessakin todetaan, on Hämeenkyrö jo huomioinut toiminnassaan laajasti niitä näkökulmia, joita UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta -mallilla pyritään kunnassa kehittämään.

Sivistyspalveluilla ei ole vapaana resursseja, joilla Lapsiystävällinen kunta -mallia voitaisiin toteuttaa. Malliin hakeutuminen edellyttäisi uuden vähintään 60 % työajalla työskentelevän asiantuntijatasoisen Lapsiystävällinen kunta -mallin koordinaattorin rekrytointia, tai vastaavia tehtäväjärjestelyitä ja resurssin vähentämistä olemassa olevasta toiminnasta. Lisäksi varsinkin käynnistysvaiheessa ensimmäisten vuosien aikana työhön on varattava poikkihallinnollisesti resurssia mallin koordinaatioryhmän kokoontumisiin ja vastuualueilla tapahtuvan kehittämisen toteuttamiseen.

Lausunto asian ratkaisemiseksi, hyvinvointikoordinaattori Tuomo Kallio

Sivistyslautakunta esittää hallitukselle ja edelleen valtuustolle vastauksena valtuustoaloitteeseen:

1. UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta -malli toisi hyviä vaikutuksia lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseen, mutta huomioiden mallin vaativat resurssit ei siihen hakeutuminen ole tällä hetkellä taloudellisesti ja toiminnallisesti tarkoituksenmukaista.
2. Hämeenkyrö ei käynnistä prosessia UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutumiseksi. Lasten ja nuorten toiminnan ja palveluiden kehittämistä jatketaan valtuuston osoittamilla resursseilla osana normaalia toimintaa.
3. Aloite todetaan loppuun käsitellyksi.

Ehdotus

Esittelijä: Kimmo Levänen, sivistysjohtaja

Sivistyslautakunta päättää hyvinvointikoordinaattorin lausunnon mukaisesti.

Asian käsittely:

Keskustelun aikana Taina Sävilammi esitti seuraavaa muutosta päätösesityksen kohtaan 2:

Hämeenkyrö ei käynnistä prosessia UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutumiseksi. Lasten ja nuorten toiminnan ja palveluiden kehittämistä jatketaan valtuuston osoittamilla resursseilla sisältäen lapsivaikutusten arvioinnin

Esitys ei saanut kannatusta.

Päätös

Hyväksyttiin.

Kunnanhallitus, 22.09.2025, § 173

Valmistelijat / lisätiedot:

Tuomo Kallio, hyvinvointikoordinaattori, tuomo.kallio@hameenkyro.fi

Sivistyslautakunta 10.9.2025, 84 §

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle, että se

1. saa tiedokseen sivistyslautakunnan päätöksen asian ratkaisuksi eli kunta ei käynnistä prosessia UNICEFIN Lapsiystävällinen kunta -malliin hakeutumiseksi
2. toteaa aloitteen loppuunkäsittelyksi.

Tiedoksi

valtuuston listalle

§ 174

Rakennusjärjestyksen muutos 1.1.2025 alkaen; työryhmän nimeäminen (valtuustokausi 2025-2029)

HMKDno-2024-140

Valmistelijat / lisätiedot:

Leena Lahtinen, kaavoituspäällikkö, leena.lahtinen@hameenkyro.fi
Sari Hietala-Karlsson, toimistopäällikkö, sari.hietala-karlsson@hameenkyro.fi

Rakennusjärjestystä uudistamaan on perustettu työryhmä 16.9.2024. Työryhmän tarkoituksena on kuulla viranhaltijoita ja asiantuntijoita aina tarpeen mukaan uudistustyön edetessä.

Työryhmään kuuluvat rakennustarkastaja, kaavoituspäällikkö, kaavasuunnittelija, ympäristötarkastaja, maankäyttöinsinööri sekä toimistopäällikkö. Työryhmän puheenjohtajana toimii kaavoituspäällikkö ja sihteerinä rakennustarkastaja. Lisäksi tätä hanketta varten on perustettu myös laajennettu työryhmä, johon lupajaosto, elinympäristölautakunta, sivistyslautakunta ja kunnanhallitus ovat syksyllä 2024 nimenneet omat edustajansa. Molemmissa työryhmissä on läsnäolo-oikeus kunnanjohtajalla sekä elinympäristöjohtajalla.

Työryhmät valmistelevat aineiston Kuntaliiton ohjaistuksen mukaisesti. Viranhaltijoista koostuva työryhmä raportoi lupajaostolle sekä valmistelee aineiston kunnanhallitukselle hankkeen etenemisestä.

Uusi rakennusjärjestys viedään valtuuston hyväksyttäväksi vuoden 2025 aikana, koska uusi rakentamislaki tuli voimaan 1.1.2025, ja tarkoituksena on saada rakennusjärjestys sekä sisällöllisesti että myös muodollisesti vastaamaan uutta rakentamislakia.

Uuden valtuustokauden myötä elinympäristölautakunnan lupajaoston, elinympäristölautakunnan ja sivistyslautakunnan pitää nimetä uudet edustajansa laajennettuun työryhmään.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus

1. pyytää lupajaostoa, elinympäristölautakuntaa ja sivistyslautakuntaa nimeämään oman edustajansa laajennettuun työryhmään
2. nimeää oman edustajansa laajennettuun työryhmään.

Tiedoksi

valittu, kaavoituspäällikkö Lahtinen, toimistopäällikkö Hietala-Karlsson, rakennustarkastaja Suoniemi, kaavasuunnittelija Niilo-Rämä, vs. ympäristötarkastaja Kotiporo, maankäyttöinsinööri Hannunen, elinympäristöjohtaja Asula-Myllynen, elinympäristölautakunta, lupajaosto, sivistyslautakunta

§ 175

Taloussuunnitelma 2025, muutostalousarvio 2/2025

HMKDno-2024-161

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, tiina.paloranta@hameenkyro.fi

Ensimmäinen muutostalousarvio tehtiin toukokuussa. Sen oli tarkoitus olla supistava, mutta lopputuloksena oli tulosta heikentävä muutostalousarvio.

Nyt tehdään vuoden toinen muutostalousarvio. Palvelualueille annettiin ohje tehdä syksyn muutostalousarvioon kaikki tiedossa olevat muutokset. Käyttötalouden lisämäärärahatarpeet kehoitettiin kattamaan ensisijaisesti palvelualueen nykyisillä määrärahoilla siirtämällä määrärahoja vastuualueilta toisille mahdollisuuksien mukaan.

Isommat asiat muutostalousarviossa

- verotuloarviota ja valtionosuusarviota ei tarvinnut korjata
- poistoarvio korjataan tarvittaessa joulukuun muutostalousarvioon
- käyttötalouteen tehtiin palvelualueille lisääviä ja vähentäviä muutoksia, ne on selostettu liitteenä olevassa muutostalousarviossa
- Investointien osalta muutostalousarvioon otettiin mukaan kolme kohdetta, joihin esitetään lisämäärärahaa. On jo tiedossa, mistä kohteista jää määrärahaa käyttämättä. Näiden osalta korjaus tehdään joulukuun muutostalousarvioon.

Muutostalousarvio on toimintakatetta pienentävä ja tulosta parantava 102 000 euroa.

Muutostalousarvio on pykälän liitteenä. Asiakirja lisätään esityslistalle torstaina.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle, että se hyväksyy liitteenä olevan muutostalousarvion.

Tiedoksi

valtuuston listalle

§ 176

Tuloveroprosentti 2026

HMKDno-2025-387

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, tiina.paloranta@hameenkyro.fi

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista. Verotusmenettelystä annetun lain mukaan kunnan tulee ilmoittaa prosentit verohallinnolle marraskuun alkupuolella. Kunnan tuloveroprosentti tulee määrätä 0,10 %-yksikön tarkkuudella

Hämeenkyrön tuloveroprosentti vuonna 2025 oli 9,4.

Luottamushenkilöiden koulutusillassa esiteltiin painelaskelma, joka kertoi Hämeenkyrön talouden tulevaisuuden eri vaihtoehdot. Edessä on talouden tervehdyttämisen vuodet suunnitelmakaudella.

Kunnan talouden tervehdyttämiseen tarvitaan monia keinoja.

- Kunta on aloittanut yhteistoimintaneuvottelut.
- Talouden tervehdyttämisen aikaansaanniksi on tehty suunnitelmia karsia ei-lakisääteisiä toimia. Näistä päättäminen tapahtuu osin talousarvion yhteydessä, jotkut asiat vaativat lisäksi erillisen päätöksen.
- Veroprosentin nostaminen on kunnanhallituksen talouden linjauskeskusteluissa todettu välttämättömäksi.

Kunnan kokonaistalouden kuntoon saamiseksi kaikki yllä mainitut keinot on oltava käytössä. Kokonaisuudessa vakauttamisen tarve on noin 4 miljoonaa euroa suunnitelmakaudelle 2026-2028. Se täytyy saada kokoon eri keinojen yhdistelmänä.

Veroprosentin korottamisen vaikutukset tuloverotuottoon eri prosenteilla. Laskelma on tehty Kuntaliiton veroennustekehikon perusteella. Talousarvioon luvut pyöristetään.

Veroprosentti	Muutos nykyiseen prosenttiin	Verotuotto 1000 e	Verotuoton muutos
9,40	0	21 139	0
9,90	0,5	22 166	1 027
10,10	0,7	22 577	1 438
10,20	0,8	22 782	1 643
10,40	1	23 193	2 054

Kuntastrategian Vakaa ja verraton yksi päämäärä on kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta. Sitä toteutetaan pitämällä kunnan talous suunnitelmakaudella tasapainossa. Veronkorotus on yksi keino talouden tasapainon aikaansaamisessa.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle, että vuoden 2026 tuloveroprosentti on 10,40.

Tiedoksi

valtuuston listalle

§ 177

Kiinteistöveroprosentit 2026

HMKDno-2025-388

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, tiina.paloranta@hameenkyro.fi

Kuntalain 111 §:n mukaan valtuuston on viimeistään talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätettävä kunnan tuloveroprosentista, kiinteistöveroprosenteista sekä muiden verojen perusteista.

Kiinteistöverolain 11 §:n mukaan valtuusto määrää kiinteistöveroprosentin suuruuden vuosittain etukäteen samalla, kun se vahvistaa varainhoitovuoden tuloveroprosentin. Kiinteistöveroprosentit määrätään prosentin sadasosan tarkkuudella.

Kiinteistövero on kiinteistöveroprosentin mukainen osuus kiinteistön arvosta. Kiinteistön arvo määräytyy varallisuuden arvostamista verotuksessa annetun lain mukaisesti. Kiinteistöverolaki määrää minkälaisista kiinteistöistä vero on maksettava ja mitkä ovat siitä vapautetut kiinteistöt. Kiinteistöverovelvollinen on kiinteistön omistaja. Kunta päättää kiinteistöverot vuosittain lain sallimissa rajoissa.

Kiinteistöveroprosentin vaihteluvälit:

- yleinen 0,93 - 2,00
- vakituiset asuinrakennukset 0,41 - 1,00
- muut asuinrakennukset 0,93 - 2,00
- voimalaitokset enintään 3,10
- rakentamaton rakennuspaikka 2,00 - 6,00

Kiinteistöverolain 13 a §:n mukaan valtuusto voi määrätä yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen ja sen maapohjan kiinteistöveroprosentin alhaisemmaksi, jos kiinteistöllä sijaitseva rakennus on pääasiallisesti yleisessä tai yleishyödyllisessä käytössä. Yleishyödyllisen yhteisön omistaman rakennuksen kiinteistöveroprosentti voi olla myös 0,0.

Kiinteistöveroprosentin suuruuden vertailutietoja vuodelta 2025:

	Hämeenkyrö	Pirkanmaa
Yleinen kiinteistövero maapohja	1,3	1,3
Yleinen kiinteistövero, rakennus	0,95	1,16
Vakituinen asunto	0,48	0,58
Muu kuin asuinrakennus	1,15	1,14

Hämeenkyrössä voimalaitosten kiinteistöprosentti vuonna 2025 oli 3,1, rakentamattoman rakennuspaikan 4,5 ja yleishyödyllisten kohteiden 0,0.

Hämeenkyrön kiinteistöveroprosentit ovat Pirkanmaan keskiarvojen alapuolella.

Hallituksessa on käyty linjauskeskustelua kiinteistöveron suuruudesta. Nykyisillä prosenteilla kiinteistöveron tuotto ensi vuodelle on 2,6 milj.euroa. Pirkanmaan keskiarvon mukaisilla prosenteilla kiinteistöveron tuotto olisi noin 2,9 milj. euroa.

Ensi vuoden verotuottoon lasketaan mukaan tämän lisäksi myös kiinteistöveroselvityksen tulosten myötä tuleva lisätuotto noin 100 000 euroa.

Kuntastrategian Vakaa ja verraton yksi päämäärä on kestävyys- ja talousvastuun tiedostava kunta. Sitä toteutetaan pitämällä kunnan talous suunnitelmakaudella tasapainossa. Veronkorotus on yksi keino talouden tasapainon aikaansaamisessa.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle vuoden 2026 kiinteistöveroprosenteiksi seuraavaa:

- yleinen kiinteistövero 1,16
- yleinen maapohjan kiinteistövero 1,3
- vakituisen asunnon kiinteistövero 0,58
- muiden rakennusten kiinteistövero 1,15
- voimalan kiinteistövero 3,1
- rakentamattomien tonttien kiinteistövero 4,5
- yleishyödyllisten yhteisöjen kiinteistövero 0,0

Tiedoksi

valtuuston listalle

§ 178

Elinkeinopoliittinen työryhmä (ELPO) 2025-2029

HMKDno-2025-376

Valmistelijat / lisätiedot:

Marko Kosonen, elinkeinojohtaja, marko.kosonen@hameenkyro.fi

ELPO on elinkeinopoliittinen työryhmä. Hallitus perusti sen alunperin vuonna 2013 toimikaudekseen. Toimikunnan työ on jatkunut myös myöhempinä kausina ja toimikuntaa on täydennetty vuosien kuluessa tarpeen mukaan. ELPO-työryhmään kuuluu kunnan, yrittäjäyhdistyksen, MTK:n ja yrittäjien edustajia.

Elpon tarkoitus ja tavoitteet

1. Elpo-työryhmän pääasiallinen tarkoitus on pitää yllä jatkuvaa keskusteluyhteyttä Hämeenkyrön kunnan ja elinkeinoelämän välillä ja kehittää kunnan sekä eri elinkeinotoimijoiden välistä yhteistyötä
2. Elpo-työryhmä käsittelee, kehittää ja seuraa Hämeenkyrön kunnan elinkeinoelämän tilaa
3. Elinkeinopoliittinen työryhmä antaa lausuntoja, tekee aloitteita ja esityksiä, mutta neuvottelukunnalla ei ole talous- eikä päätäntävaltaa.
4. Elpo seuraa elinkeino-ohjelman toteutumista
5. Elpo-työryhmä pyrkii käsittelemään isompia asiakokonaisuuksia Hämeenkyrön elinkeinoelämän kehittämisen kannalta muutaman vuoden aikaikkunalla eteenpäin keskittyen pääteemoihin:
 - Miten Hämeenkyrössä kehitetään yritysten toimintaedellytyksiä ja mitä paikalliset yritykset tarvitsevat tai toivovat kunnalta sekä miten kunta voi vastata tarpeisiin?
 - Mistä ja miten uusia yrityksiä sekä miten elinkeinoelämä voi tukea kuntaa uusien yritysten saamiseksi paikkakunnalle?
 - Miten yritysalueita, yritystontteja tai niiden perustamista tulee kehittää?
 - Miten yritysten ja kunnan välistä yhteistyötä pitäisi kehittää ja minkälaisin toimenpitein?

Elpon toimintamalli

- Elpo kokoontuu 4 kertaa vuodessa tai tarpeen mukaan
- Elpo:n kokous pidetään kunnan tiloissa tai jonkin alueella toimivan yrityksen tiloissa
- Kokouksen järjestelyistä vastaa elinkeinojohtaja
- Kokouksen puheenjohtajana toimii kunnanhallituksen puheenjohtaja ja sihteerinä elinkeinokoordinaattori
- Kokoukselle määritellään asialista tai luettelo asioista, joita siellä käsitellään
- Elpo raportoi suoraan kunnanhallitukselle toimittamalla muistiot Elpon kokouksista
- Elpon jäsenyydet tarkistetaan joka toinen vuosi

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus nimeää elinkeinopoliittiseen työryhmään seuraavat henkilöt:

- Hallituksen puheenjohtaja
- Kunnanjohtaja
- Elinkeinojohtaja
- Elinkeinokoordinaattori (sihteeri)
- SASKY:n edustaja Joni Liukkonen
- Yrittäjäyhdistyksen puheenjohtaja Janne Naskali
- MTK:n puheenjohtaja Tuomas Potila
- 3 kpl yritysten edustajia: Kimmo Tupala (Frantsila Oy), Suvi Lonka (SL Tilitaito Oy) ja Rami Pusa (Viitalan Kotileipomo Oy)
- Eri teemojen mukaan erikseen kutsuttavat asiantuntijat ja muut henkilöt tarpeen ja käsiteltävien asioiden mukaan

Tiedoksi

valitut, elinkeinojohtaja Kosonen, elinkeinokoordinaattori Tammisto,
hallintopalvelusihteeri Myllymäki

§ 179

Vastaukset arviointikertomukseen 2024

HMKDno-2024-362

Liitteet

1 Vastaukset arviointikertomus 2024, liite kh 22.9.2025

Valtuusto sai vuoden 2024 arviointikertomuksen tiedokseen toukokuun kokouksessa.

Hallitus pyysi lautakunnilta vastauksia arviointikertomuksessa esitettyihin asioihin. Sivistyslautakunta käsitteli asian kokouksessaan 27.8.2025 ja elin ympäristölautakunta 26.8.2025. Hallitus on vastannut itse hallituksen toimivaltaan kuuluviin asioihin. Vastaukset on annettu kaikkiin arviointikertomuksessa mainittuihin havaintoihin tai suosituksiin.

Vastausten yhteenveto on liitteenä.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus esittää valtuustolle tiedoksi lautakuntien ja hallituksen tekemät vastaukset arviointikertomukseen 2024.

Tiedoksi

valtuuston listalle

§ 180

Osavuositarkastus 2025

HMKDno-2025-401

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, tiina.paloranta@hameenkyro.fi

Talouden raportointi valtuustolle hoidetaan kunnassa niin, että valtuustolle esitetään kahdesti vuodessa osavuositarkastukset ja koko vuodesta tehdään tilinpäätös.

Osavuositarkastus sisältää talouden ja toiminnan raportin. Osavuositarkastuksessa on mukana myös konserniyhtiöiden raportit. Raportin sisältöä kehitetään jatkuvasti paremmin luettavaksi ja tarvittavat tiedot sisältäväksi. Tässä raportissa esitettävien lukujen taulukkoja on vähennetty, jotta raportista löytää helpommin oleelliset asiat.

Kunnanhallitukselle kootaan koko kunnan talousluvut myös kuukausittain.

Lautakunnat saavat tiedokseen saman raportin ja lisäksi tarkennetut tiedot oman toimialueen osalta.

Arkityössä palvelualueet seuraavat taloutta ja toimintaa jatkuvasti ja poikkeamiin reagoidaan heti. Johtoryhmä käy taloustilanteen läpi kuukausittain.

Osavuositarkastus 2/2025 lisätään tämän pykälän liitteeksi perjantaina 19.9.2025.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus antaa valtuustolle tiedoksi vuoden 2025 toisen osavuositarkastuksen.

Tiedoksi

valtuuston listalle

§ 181

Lausunto; Hämeenlinnan hallinto-oikeus Di 1787/03.04.04.10/2025

HMKDno-2025-317

Valmistelijat / lisätiedot:

Tiina Paloranta, talous- ja hallintojohtaja, tiina.paloranta@hameenkyro.fi

Liitteet

1 Lausuntopyyntö_dnro_1787_2025, päivitetty lisääjän pvmllä

Hämeenlinnan hallinto-oikeus pyytää kunnanhallitusta antamaan lausunnon Kirsi Parhankankaan tekemään valitukseen valtuuston päätöksestä 9.6.2025, jossa valtuusto toteutti valtuustokauden 2025-2029 luottamushenkilövalinnat.

Määräaika lausunnolle on 6.10.2025.

Parhankangas on tehnyt valituksen valtuustoon valitun Tanja Lahden vaalikelpoisuudesta. Hänen mukaansa Lahti tosiasiallisesti asuu toisessa kunnassa. Parhankangas vaatii valtuustoa kumoamaan päätöksen Tanja Lahden osalta ja toteamaan hänet luottamustoimikelvottomaksi Hämeenkyrön kunnassa.

Keskusvaalilautakunta tutki ehdokkaiden kotikunnan arvioidessaan heidän vaalikelpoisuuttaan kuntavaaleihin.

Kotikuntalaki

Kotikuntalain 2 §:n 2 momentin mukaisesti, jos henkilöllä on käytössään useampia asuntoja tai jos hänellä ei ole käytössään asuntoa lainkaan, hänen kotikuntansa on se kunta, jota hän perhesuhteidensa, toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta itse pitää kotikuntanaan ja johon hänellä on edellä mainittujen seikkojen perusteella kiintein yhteys.

Henkilöllä voi olla ainoastaan yksi kotikunta. Kotikuntalain keskeinen tavoite on, että henkilön kotikunta määräytyy mahdollisimman tarkoin tosiasiallista asumista vastaavasti.

Mikäli henkilöllä on käytössään useampia asuntoja, tai jos hänellä ei ole käytössään asuntoa lainkaan, hänen kotikuntansa on se kunta, jota hän

- perhesuhteidensa ja
- toimeentulonsa tai muiden vastaavien seikkojen johdosta itse pitää kotikuntanaan sekä
- johon hänellä on edellä mainittujen seikkojen perusteella kiintein yhteys.

Kunta sekä Digi- ja väestötietovirasto DVV ottavat huomioon henkilön oman näkemyksen kotikunnastaan. Näkemys ei kuitenkaan yksin ratkaise kotikunnan määräytymistä.

Kotikuntamuutoksista on ilmoitettava Digi- ja väestötietovirastolle. Viraston tekemä kotikuntaratkaisu ei oikeudellisesti sido muita viranomaisia, vaikka viraston kantaa noudatetaankin, jollei ole erityisiä perusteita poiketa tästä. Esimerkiksi kun valtuuston

on ratkaistava vaalikelpoisuuden mahdollinen menetys kunnasta poismuuton takia, valtuusto soveltaa kotikuntalakia itsenäisesti, jolloin se voi päätyä muuhunkin ratkaisuun kuin Digi- ja väestötietovirasto.

Hallitus on saanut Lahden suullisen selityksen kotikunnastaan kokouksen 25.8.2025 yhteydessä.

Hämeenlinnan hallinto-oikeuden lausuntopyyntö on pykälän liitteenä. Parhankankaan valituskirjelmä on pykälän oheismateriaalina, koska se sisältää henkilötietoja, minkä johdosta sitä ei julkaista kunnan nettisivuilla.

Ehdotus

Esittelijä: Johanna Rannanjärvi, kunnanjohtaja

Hallitus päättää lausunnosta.

Tiedoksi

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

§ 182

Viranhaltijoiden päätösluettelot ja toimielinten pöytäkirjat

Hallitukselle annetaan tiedoksi viranhaltijapäätökset. Viranhaltijapäätökset ovat pykälän oheismateriaalina.

Päätökset ajalla 1.9.-15.9.2025:

Kunnanjohtaja: viranhaltijapäätös 8/2025; kunnan vaakunan käyttöoikeus, United Press

Talous- ja hallintojohtaja: viranhaltijapäätös 9/2025, As Oy Pappilanmetsän Kantele II osakkeiden myynti

Henkilöstöpäällikkö:

- viranhaltijapäätös 13/2025, Erilliskorvaus lisätehtävistä ja -vastuista vuonna 2025: kirjasto- ja kulttuuripäällikkö vt. vapaa-aikapäällikkö
- viranhaltijapäätös 14/2025; Erilliskorvaus lisätehtävistä ja - vastuista lukuvuosina 2022–2023, 2023–2024 ja 2024–2025: teknisten töiden opettajat
- viranhaltijapäätös 15/2025; Henkilöstösihteerin valinta

Hallintosuunnittelija: ei viranhaltijapäätöksiä

Elinkeinojohtaja: ei viranhaltijapäätöksiä

Työllisyyspalveluiden päällikkö: viranhaltijapäätökset 3/2025 ja 4/2025 (salassa pidettävät)

Lisäksi työllisyyspalveluiden asiantuntijalla on mahdollisuus tehdä viranhaltijapäätöksiä, jotka ovat salassa pidettäviä.

Hallitukselle tiedoksi annettavat pöytäkirjat (pöytäkirjat ovat luettavissa kunnan nettisivuilta):

- elinympäristölautakunta 26.8.2025
- sivistyslautakunta 27.8.2025
- elinympäristölautakunnan lupajaosto 3.9.2025
- tarkastuslautakunta 9.9.2025
- sivistyslautakunta 10.9.2025

Ehdotus

Hallitus saa tiedokseen viranhaltijapäätökset ja pöytäkirjat.

Ajalla 1.9.-15.9.2025 ei ole otto-oikeuteen oikeuttavia viranhaltijapäätöksiä.

§ 183

Otto-oikeuspykälä

Hallintosäännön 17 § ja 18 § määrää otto-oikeuden käyttämisestä ja rajaamisesta.

Hallitukselle ilmoitetaan otto-oikeusharkintaa varten vain henkilöstöpäätökset, joilla otetaan henkilö vakinaiseen tai vähintään vuoden kestävään virkaan tai toimeen.

Päätökset ajalla 1.9.-15.9.2025:

Henkilöstöpäällikkö

Viranhaltijapäätös:

§ 15 Henkilöstösihteerin valinta, 15.09.2025

Ehdotus

Hallitus saa tiedokseen otto-oikeuteen oikeuttavat viranhaltijapäätökset.

§ 184

Ilmoitusasiat

1. Kaavoituspäällikkö Leena Lahtinen, Ilmatar Oy:n edustajat, projektipäällikkö Helena Arola ja Lauri Vierto ja kaavaa laativan AFRY:n edustajat Ismo Vendelin ja Henna Tihinen selostavat tuulivoimakaavan valmistelua.
2. Hämeenkyrö on mukana kehyskuntien kanssa henkilöstöhallinnon ja taloushallinnon kilpailutuksessa.
3. Vanhus- ja vammaisneuvoston muistio 3.9.2025
4. Kunnanhallituksen päätös 25.8.2025, 154 §; pysäköinti- ja piha-alueen vuokraus Ki Oy Kyröskosken Keskuskolmiolle. Vuokraus on peruuntunut ja piha- ja pysäköintialueen sekä välitilan hoidosta on sovittu kunnan ja kiinteistön kesken 5.9.2025.
5. Operatiivisen johtoryhmän muistio 9.9.2025 ja 16.9.2025
6. Kaavatoimikunnan muistio 10.9.2025 (4/2025)

Ehdotus

Hallitus saa ilmoitusasiat tiedokseen.